

Forord til utstillingen i Galleri Dobloug 1976

Gottfried Benn spør i sitt lyriske manifest: Hvordan blir diktet til? Og svarer: Det blir overhodet ikke til, det *lages*. – Svein Strands malerier er i høyeste grad laget, i en så stor grad at tilskueren kanskje vil føle seg snytt, maleren har selv sett på det han har gjort, han har selv påtatt seg å utvikle og utnytte de muligheter som lå i temaet – han nøyer seg ikke med suggererende tilløp eller lovende anslag som han eventuelt håper tilskueren vil ”dikte” videre på. Svein Strand bilder er ”ferdige”, fullførte, men ikke ferdige, i den forstand at de har ”finish”. De første som demonstrerte den viktige forskjellen mellom disse to tingene, var kubistene. I det ytre har Svein Strands bilder lite til felles med kubismen, som stil betraktet.

Hvordan beskrive virkningen av et kubistisk stilleben? Ens umiddelbare reaksjon er *irritasjon*: Tilskueren klarer ikke å komme inn i bildet, han ser noe som ligner, men ikke nok; han klarer ikke å få samlet ting-fragmentene, slik at de utgjør et hele. Han klarer ikke å *fiksere* den avbildede gjenstand, fordi her *fragmenter* av tingen er sett ut fra hvert sitt synspunkt. Bildet oppfordrer tilskueren til å se fargeflekkene på bildet som en bestemt ting (gitar, flaske), men samtidig blir denne oppfordringen motvirket, det jeg ser på, ser jeg bare nesten. Svein Strands bilder kan ha en liknende virkning, men en tilskuer oppflasket på stilhistorie, vil neppe utbryte når han ser på dem: Aha, kubisme!

Med utgangspunkt i kubismen orienterer Svein Strand seg i retning av tidligere tiders maleri. Et sitat av Levi-Strauss kan belyse det jeg vil si. I en beretning om sine ekspedisjoner i Syd-Amerika (”Tropisk elegi”), forteller han hvordan han under sine vandringer i Brasils jungler, grep seg i å nynne på en fortersket melodi fra en etyde av Chopin. Hvorfor Chopin? Han som foretrakk Debussy og Stravinsky. Han sier: ”... det fremskrittet som består i å gå fra Chopin til Debussy øker kanskje i omfang når det går i motsatt retning. Det som hadde fjetret meg hos Debussy, fått meg til å foretrekke ham, fant jeg nå hos Chopin, men ennå i en implisitt og uhandgripelig form, så diskret at jeg ikke hadde oppfattet det til å begynne med, men straks søkt hen mot den mest åpenbare manifestasjon av det. Jeg gjorde et fremskritt i dobbelt forstand: idet jeg trengte dypere inn i verket til den eldste av disse komponistene, fant jeg hos ham en skjønnhet hvis skjebne det var å forbli skjult for den som ikke først lærte Debussy å kjenne.”

John David Nielsen